

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Brage-Snak om Græske og Nordiske Myther og Oldsagn for Damer og Herrer

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Brage-Snak om Græske og Nordiske Myther og Oldsagn for Damer og Herrer", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 140. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1844_791A-txt-shoot-idm6276.pdf (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

X.

Stilstanden og Asgaards Bygning.

Mine Herrer! jeg vil haabe, De har mærket, at jeg virkelig har havt et godt Forsæt og en reen Hensigt, virkelig havt isinde at forbedre mig og blive *ordenlig*, ret hvad man paa et *Catheder* kan kalde dydig: baade ædru og alvorlig, meget tydelig og lidt kiedsommelig, for, uden at rose mig selv, saa lagde jeg ordenlig en *Plan* til det i forrige Uge, efter Spasen med *Dværgene*, og jeg har jo ganske alvorlig foredraget *Grækere* og *Nordboere*s mythiske Betragtning af *Barndommen* og *Ungdommen*, saa selv den lærde *Tydske* maatte indrømme, at det stod i en vis Forbindelse baade med *Naturen* og de *moraliske* Ideer, og at, om der end var Levninger af det gamle Sværmeri, saa var det dog i Skolemester-Stil og *intet* Sværmeri for *Damerne*!

Nei, det var Synd at sige, tænker vist *Damerne* i deres Hjerte, og De veed endda neppe, eller har dog neppe nænt at gøre sig det klart, hvor aldeles jeg de to sidste Aftener har opoffret Dem, blot for at tækkes Herrerne, og det *ikke* engang de *unge* Herrer, som sjelden sværme for Skolemester-Stilen, men de *gamle* Herrer, og da især *den* gamle Herre, der staaer mig nærmest, altsaa mig selv. Ja, havde jeg ikke baade viist det og vidst det før, at jeg er kun meget lidt Digter og en halvmaadelig Historiker, saa har jeg i det mindste nu baade øiensynlig viist det og faaet det tilgavns at 142vide, ved denne saakaldte historisk-poetiske Betragtning af den gyldne Barndom og den blomstrende Ungdom, hvorunder den halve Deel af Menneske-Slægten, og det, efter alle Herrerens Tilstaaelse, netop den smukkeste Halvdeel, blev saagodtsom aldeles glemt eller overseet, trods alt det Yndige og Blomstrende, den har for vore Øine, og trods alt det Yndige og Blomstrende, den har afpræget baade i Grækere og Nordboere Myther og Oldsagn, saa jeg skottede knap til den *yndige* Nanne, hvis Kinder blussede og blegnede ved Balders-Baalet, som Vaaren i Skiærsommers Morgenrøde, og jeg ændsede slet ikke den blomstrende *Hebe*, som paa *Olympen* krandsede Gudernes Bæger, saa selv Dødbidere fik Lyst til at drikke deraf!

Det har jeg gjort, og at det hevner sig frygtelig iaften, det lader sig saa naturlig forklare, at jeg vel ingen Ret har til at tænke, det er Hexeri af *Damerne*, men da jeg dog veed, at *Damerne* kan *hexe*, saavel som *Iris*, saa har jeg dem virkelig lidt mistænkt for, at de har forhexet det, saa jeg nu staaer midt i det og kan hverken komme frem eller tilbage, uden jeg vilde springe baade *Thor* og hele *Manddoms-Alderen* over, lukt ind i *Alderdommen*, og det er dog alt for halsbrækkende; thi vel har jeg seet Folk, og det *pæne* Folk, gøre det Spring før i Dag, og slippe hvad man kalder glimrende fra det, men det var kun ligesom paa jævn Jord, i Hverdags-Livet, hvor meget kan gaae glat, som fra Cathedret, i hvad vi kalde det høiere Liv, maa baade gaae galt og findes utilgiveligt. Da jeg derfor mærkede, jeg gik i Staa, havde det vist været klogest at indrykke i *Adres-Avisen*, vel ikke at jeg var gaaet i Staa eller at *Damerne* havde forhexet mig, men dog, at jeg var blevet lidt "upasselig" og kunde ikke have den Ære o. s. v. og jeg tænkte virkelig paa det iaftes, men dels var det for silde, og dels faldt det mig strax ind, at saa 143ville *Byen* gjort en "Kieldermand" af det og sagt: nu, det var dog engang et *fornuftigt* Ord, for han er rigtig nok ikke blot lidt, men meget "upasselig" til at holde Foredrag baade for Herrer og Damer, men det skulde han betænkt før, og ikke lukket Munden saa høit op, at, det tænkte vi nok, han fik snart udsolgt, ikke blot sine *Adgangskort*, men sine "Græske og Nordiske Myther og Oldsagn", ja, sine sammenrapsede Kundskaber, sine Blik og Overblik, Forvink og Eftervink, uden al *Grundighed*, *Orden* og *Kritik*! See, den Hevn undte jeg ikke *Byen*, derfor tog jeg Mod til mig og stillede mig op ligesom sædvanlig, skiøndt jeg godt vidste, at hvor megen Fart jeg end tog, kom jeg dog ikke et Skridt videre i Aften, fordi det er forhexet, enten saa *Damerne* har gjort det eller ikke; men jeg tænkte som saa: naar du strax gaaer til Bekiendelse, og siger, du har det Haab, at naar du, som *Odin*, faaer taget Nat til ny Raad, saa vil det nok gaae bedre næste Dag, da vil hverken Herrer eller Damer være saa ubarmhertige som *Byen*, men tage til Takke med hvad Huset formaaer, skiøndt det er kun meget smal Kost, er kun et lille *Æventyr*, som endda maa glemmes tilsidst, for begyndte jeg allerede nu med den Mand, der var engang, da kom jeg snart til Snip, Snap, Snude, nu er *Æventyret* ude, og det hjalp vist ikke, at jeg, efter min Børnelærdom i Borgestuen, lagde til: Tip, Tap, Tønde, nu skal en Anden begynde, for hvem af Herrerne vilde vel løse mig af i denne Stilling! Derfor seer De selv, at, skal Enden blive nogenlunde taalelig, maa jeg see at trække Tiden ud med hvad der vil falde mig ind, og det, om muligt, saaledes, at Tilhørerne dog kan tænke: nu kommer det, eller: nu maa det dog snart komme; thi det er nu engang det Vovestykke, jeg iaften maa prøve: om De kan holde ud at høre paa en gammelagtig Digter og Historiker, som virkelig staaer i den 144Forlegenhed, at der er Noget, han maa have sagt, førend han kan gaae videre, og kan dog ikke komme til det, førend det tilsidst plumper ud og gjør paa en Maade Opsigt, ligesom disse Foredrag paa *Borchs Collegium* i det Hele.

Saa vil jeg da begynde, som *Damerne* nok veed, alle *Æventyr* begynder paa *Dansk*: der var engang en

Mand, men det var ingen *Thor* og det er intet *Æventyr*, jeg vil fortælle om ham, for jeg kan godt huske, den samme Mand var knap af Middel-Størrelse og gik paa To ligesom En af os, skiøndt han gik lidt skævt og det gik ogsaa skævt med ham tilsidst, stakkels Mand! for Historien begynder godt nok, som saamangen skikkelig Mands og selv høi Embedsmands: han blev Student og fik et lille Levebrød, men den ender meget tragisk, og ingenlunde, som deres sædvanlig, der faae de smaa men visse Levebrød, for den ender ikke med: og saa *døde* han, nei, den ender med: og saa, efter nogen Tids Forløb, saa mistede den stakkels Mand sit lille Levebrød, og det, veed De nok, man hos os kalder meget sørgeligt. Ja, naar en Mand dør, som havde et lille Levebrød, da tænker man: nu, døde skal vi Alle, og Ens Død, en Andens Brød, og, der er Nok om det; men naar en Mand, uden at døe, mister sit lille visse Levebrød, da spørger alle Folk hos os: men hvad skal han da leve af, med Kone og Børn? Svarer man nu: ja det faaer at blive hans Sag, da kommer gjerne det Spørgsmaal: men *hvad* har han da *gjort*? og saaledes spurgde man da ogsaa om den stakkels Mand, hvis Historie jeg her fortæller, og da man fik til Svar: han har *ingenting* gjort, da slog man Hænderne sammen og sagde høit: *ingen* Ting *gjort*, og dog miste sit *Levebrød*! Det er jo dog forskrækkeligt! Ja, De leer nok ad det, og det er jo ogsaa en latterlig Historie, men det Mærkeligste, synes mig dog endnu, er det, at jeg ikke mindes mere end dette 145ene Exempel paa, at en stakkels Mand i *Danmark* mistede sit lille Levebrød, uden Pensjon, blot fordi han *ingen Ting* havde gjort, og selv her var der en Hage ved, for den stakkels Mand havde ladet Andre gjøre galt hvad han skulde gjort ret, saa han mistede dog egentlig sit Levebrød, fordi der var *gjort Noget*, som man fandt, var *galt*; og denne Omstændighed, at det i Mands Minde, og sagtens længere, hos os, har mest været et lille vist Levebrød, man sukkede og længdes efter og giftede sig paa, og kunde snarere miste ved at gjøre Noget, man fandt galt, end ved ingen Ting at gjøre; denne Omstændighed tilskriver jeg for en stor Deel, at der gjøres saa lidt hos os, som man egentlig kan kalde *Manddoms-Gierning*. Det faldt mig ikke engang selv ind, førend da jeg første Gang kom til *Engeland* og fødte, hvilken pinlig Forlegenhed jeg blev sat i, naar de spurgde mig: hvad gjør I hjemme hos jer? *ingenting*! det var jo let sagt, for det ligger os immer paa Tungen, i det mindste for Løier, eller af en Slags Beskedenhed, men i et Land, hvor der altid gjøres *Meget*, hvoraf naturligviis endeel er galt, ikke sjelden meget galt, men dog ogsaa endeel godt, og ikke sjelden forbausende stort, der, naar man spørges om Gierningerne herhjemme, at svare: *ingenting*, det er dog ikke saa let, og jeg har snoet mig som en Aal for at undgaae Svaret, ved at fortælle vidt og bredt om Alt, hvad vi *tænkde* paa at gjøre, og om alle de *Forsigtigheds-Regler*, vi daglig indpræntede os, for ikke at gjøre noget Galt, som *Engelskmændene* saa tit; men hvordan jeg vendte og dreiede mig, saa blev Engelskmanden ved Sit, som er hans gamle Vane, og jo meer jeg havde at udsætte paa de Engelske Gierninger, des ivrigere spurgde han: ja, hvad gjør da I? og det forbistrede "what do you do?" det glemmer jeg aldrig, om jeg saa blev hundrede Aar, og det pinde mig lige til Sjælen, 146fordi jeg fødte, at den forstokkede Engelskmand har igrunden Ret, det Første hos en *Mand* er, at han selv gjør Noget, som kan vise, hvad han duer til, siden kan han tale med om, hvad man helst skal gjøre og hvordan, men før er det kun Snak, og duer en Mand til Noget, da lærer han tit ved at gjøre noget Galt og faae Skam for, at gjøre noget Godt, som han har *Ære* af. Hvor kæphøi jeg derfor end var, det Første, jeg kom til *Engeland*, og kunde prægtig kritisere hele den Engelske Virksomhed, som langt mere *haandværksmæssig* end videnskabelig, langt mere *haandfast* end aandelig, og langt mere beregnet paa *Vinding* end paa det almindelige Bedste, saa faldt dog Kammen paa mig efterhaanden, som Engelskmanden mødte alle mine Kritiker med den simple Sandhed, at naar man forud vilde tænke paa alle mulige Ting og Tilfælde, Maader og Misbrug, da fik man virkelig ingen Ting gjort, og sluttede saa regelmæssig med Spørgsmaalet: eller hvad gjør vel I? Herved maatte jeg nemlig omsider gaae til Bekiendelse, baade paa mine egne og paa mine Landsmænds Vegne, og tilstaae, at, skiøndt vi havde baade Lyst og Evne til at gjøre meget Godt, saa tænkte vi dog saameget paa de visse Levebrød og paa alle mulige Ting, hvoraf det ene skulde gjøres og det andet ikke forsømmes, og paa alle mulige Hindringer og Misbrug og Miskiendelser af rene Hensigter, at vi rigtignok ingen Ting gjorde, som var værd at tale om. Til dette Skriftemaal har jeg intet at lægge, undtagen, at det naturligviis *kun* giælder *Herrerne* og slet ikke *Damerne*, dels fordi *Damerne* netop hos os sjelden er ledige, og dels fordi deres egenlige *Bedrift* maa være en *Hemmelighed*. Det har jeg ogsaa lært i *Engeland*; thi da jeg der gjorde mig saa næsviis at spørge, *hvad* *Damerne* bestilte, siden man aldrig saa dem i Vindvet og sjelden paa Gaden, og de gik, som jeg hørde, 147ikke i Kiøkkenet, klædtes mest som Markens Lilier, der hverken sye eller spinde, og syndes mig heller ikke at læse eller lære meget, da fik jeg det korte Svar: det er en *Hemmelighed*, og skiøndt jeg i Førstningen loe kiækt ad det, saa har jeg dog siden ogsaa deri maattet give Engelskmanden Ret; thi vel see og høre især vi meget af *Damerne*, der er os saa uundværligt, som det daglige Brød og over al Beskrivelse fornøieligt; men deres egenlige *historiske Bedrift* i deres Høst og travle Tid, som vor Manddoms-Alder skulde svare til, det er dog en stor Hemmelighed, der kun paa en Maade røbes, naar en virkelig stor Mand ærbødig kysser sin lille Moder paa Haanden, og hun da, henrykt derover, glemmer sig selv og kysser sin store Søn paa Munden for alle Folks Øine!

Det var en meget lang historisk Indledning til et lille mythisk *Æventyr*, men jeg kunde ikke gjøre den kortere, dels fordi jeg maa see at trække Tiden ud, og dels fordi vi i den sorte Skole kun har lært at gjøre een Ting taalelig godt, nemlig at *kritisere*, sædvanlig vel hinanden, men, har vi Luner, dog imellem, for Løiers Skyld, os selv med, og endelig, fordi jeg umulig kan tænke paa, at der var engang en Mand eller en *Halvgud*, som hedd *Thor*, uden at falde i Tanker over: *hvorfor* der ikke længer gives saadanne Mænd eller Halvguder i *Norden*, og maa da sige mig selv, det er *ikke Tidens* Skyld, da man i *Engeland* kan see for sine Øine, at saadanne *Mænd* fødes og vandre og virke endnu paa Jorden, saa naar de ægte Engelsk-Mænd blot kunde læres op at see, ja, læres til at see paa *Guld-Alderen* og *Gylden-Aaret*, istedenfor paa Guld-Pengene og

Gylden-Skindet, da kunde det endnu være morsomt for en Nordisk Skjald at gjøre *Thors-Myther* om saadanne Kæmper, og kunde være meget morsomt for Kvinder og Børn, meget nyttigt for Un148gersvende og meget lærerigt for Oldinger, at høre derpaa! Man skal derfor heller ikke forsværge endnu at høre *Engelske Thors-Draper*, der er langt fra at være grebet af Luften, for hvergang jeg traf en dygtig *Engelskmand*, der gav sig Stunder til at høre paa mig, da saae jeg ogsaa, at Naturen gik over Optugtelsen, saa han gav mig Ret i, at *Mytherne* om *Thor* og andre saadanne Karle, dem er det en Skam, man ikke kiender i England.

Hos os, veed vi imidlertid nok, der er noget ganske Andet iveien for *den* levende Virksomhed, der skulde klare de gamle *Thors-Myther* og forberede Nye; thi her kiender man dog adskilligt Gammelt, som var værdt at fornye, og her findes ikke saa faa Øine, der godt kan see, at Guld-Alderen og Gylden-Aaret er meget mere værdt, end alle de Pund og Tønder Guld, der ligger i den Engelske Bank, eller løber rundt i alle Engelskmænds Hoveder, og jeg veed snart ingen Ting saa vanskelig, man jo kunde gjøre den her i Norden, naar man bare *gad* og fik *Lov* til det; men sædvanlig er ingen af Delene Tilfældet og kun yderst sjelden træffe begge Dele sammen, saa det er kun ved et Lykkestræk, man opdager, hvormange store og gode Handlinger, der endnu kunde ikke blot beskrives men udføres i Danmark og hele vort Norden, og det vil følgelig være et endnu langt større Lykkestræk, om disse Mester-Stykker og Mester-Værker virkelig komme for Dagens Lys, saa det kan slet ikke forundre mig, at mine Landsmænd sædvanlig tvivle stærk om Muligheden, og ansee mit store Haab om Nordens Fremtid for endnu mere fantastisk og udsvævende end min Ophøielse og Forklaring af Nordens Fortid. *Tvivle* kan jeg nemlig selv som den Bedste, og gjaldt det om at spase med de store Forhaabninger og vise deres Urimelighed i Sammenligning med vore Hverdags-Tanker og Hverdags-Sysler, da 149kunde jeg vel deri maale mig med hvem det skulde være; men jeg vilde ønske, mine Landsmænd ogsaa kunde, hvad jeg ogsaa kan, og vel finder vanskeligere men ogsaa langt fornøieligere, end at tvivle om alt hvad der er større end vor egen lille Person, eller trække det ned til os og stille det i et latterligt Lys, ja, jeg vilde virkelig ønske, at Alle med mig kunde troe og haabe det Største, det Bedste og det Glædeligste for Fremtiden; thi da er jeg vis paa, at om det ikke nær skedte Altsammen, vilde der dog skee saameget Stort og Godt og Glædeligt, at selv *Engelskmænd* skulde forundre sig og tilstaae, ligesom de maae paa *Strandveien*, at skøndt det ikke staaer i deres Veiviser, er det dog baade noget Stort og meget smukt.

Med dette Ønske og med dette Haab vil jeg da tage Mod til mig og ophøie det *Nordiske* Begreb om Manddoms-Alderen og Virksomheden, langt over det *Græske*, tage Mod til mig og slet ikke ændse den spodske Mine, selv *Franskmænd* med det bedste Skin af Verden kunde gjøre, og ei engang lade mig forknytte af det forbistret tørre *Engelske* Spørgsmaal om *hvad vi gjør nu*, men jeg vil slaae det hen i Spas og svare: *hvad vi gjør nu*, det kan I jo høre, og om Vinterdage, mellem Sex og Syv om Aftenen, hvad gjør I da midt i *London* andet end æder og drikker; saa, efter Omstændighederne, kan vi godt være bekiendt hvad vi *gjør nu* og hvad I aldrig engang har viist os, I kan gjøre, for nu morer vi os med at betragte de *Græske* og *Nordiske* Myther i et nyt Lys, og at lægge dem sammen til et Speil for langt større Daad end I for Øieblikket enten har Sind til at øve eller Sands til at skatte. Om Resten kan vi tales ved imorgen, iaften har vi ingen Stunder, da vi skulde tale om en Mand eller en Halvgud, der var engang i Norden og hedd *Thor*, og det er vel alt det, I veed, at jeres *Torsdag* saavel som vores endnu 150bær Navn af ham, ligesom *Tirsdag* af *Tyr* og *Onsdag* af *Odin*, og I har neppe tænkt paa hvad heraf følger, nemlig, at de *lever* endnu, om end lidt forklædt og forklemt, baade i jeres og i vores Mund; men vi maae fortælle Jer, hvad I vist aldrig drømmer om, at paa vor Tunge har de gamle Karle i den sidste Tid slaaet dem løs og axlet deres Skind, saa I kan vente snart at see dem "gaae i Høieloft ind", og see *Thor* vade, som han pleier, hvor de andre Guder svømme paa deres Heste, undtagen *Odin*, som med *Sleipner* gaaer oven ad, see *Thor*, som han pleier, slaae rask til og lade, ligesom I 1807, Krigs-Erklæringen komme bagefter, med den Oplysning, at Hugg er holdne Vare!

Men nu, naar jeg skal fortælle *Thors* Manddoms-Giærninger, hvordan han slog Jetter for Panden og gjorde Trollduxe skrutryggede, og sparkede endogsaa ved *Balders-Baalet* en stakkels lille Dværg ind i Ilden, saa han brændte Tippen af sin Næse, nu slaaer det mig først, at *Damerne* baade vil og nødvendig maae spørge mig: hvad *Thor* gjorde det for? og hvorfor han dog var saa forskrækkelig glubsk og havde, som det synes, slet ingen Medlidenhed? eller med andre Ord: hvad det dog egentlig var, han kæmpede for, hvem det egentlig var, han sloges med? og saa slaaer det mig igjen, at det burde jeg sagt baade *Damer* og *Herrer* for længe siden, sagt dem, hvad *Aser* og *Jetter* i mine Øine har at betyde, hvad de slaaes om, og hvad der kan komme ud af den Strid, naar den lykkes paa *Asernes* Side, som kun da skeer, naar den føres med Fynd og Klem, som *Thor* førde sin *Hammer*, den over al Norden berømte og frygtelige *Mjølner*.

Men hvorfor har jeg da ikke gjort hvad jeg skulde, ligesaa godt først som sidst? ja, hvorfor har de andre *Herrer* ikke gjort hvad *de skulde*, ligesaa godt først som sidst, uden af samme Grund 151som jeg, fordi vi blev tidlig vant til *Ingenting* at gjøre, som er værdt at nævne, og *gad* siden kun gjøre meget lidt, og endelig, fordi al Erfaring lærer, at naar man længe ikke *gad* gjort hvad man skulde, da kan man næsten ikke og bærer sig allenfalds keitet ad dermed, som jeg i disse uordenlige Foredrag, hvor jeg, først efter en lang Snak om *Ygdrasil*, *Mimer* og *Idunne*, *Balder*, *Tyr* og *Fenris-Ulven*, først, naar jeg skal fremstille *Thor* for *Damerne*, endelig mærker, det er dog for galt, da de jo, naar de slet ikke forud kiender noget til ham, maae ansee ham for en reen Bulbider, eller dog for en slet og ret *John Bull*, der slaaer sine Dommedags-Slag, blot for at vise hvad *John Bull* kan gjøre, og bevise, der er Knokler i ham endnu!

Altsaa nu endelig, langt om længe, næsten bagefter, maa jeg da fortælle de ærede Damer og Herrer, at *Aserne* i mine Øine er de forgudede *Livs-Kræfter*, som aabenbare sig i et ædelt Kæmpeliv, hvis Maal ingenlunde er enten Blodbad eller en luftig Seierskrands, men det ædle, hjertelige, med Guddommen nærbeslægtede Menneske-Livs nye Seire, og at følgelig *Asernes* Fiender: *Rimthusserne* eller *Jetterne*, er *Menneske-Livets* baade *aandløse* og *hjørteløse* Fiender, som Mennesker umulig kan have nogen Medlidenhed med, og fra denne Side betragtet er da de *Nordiske Guders* Forhold til de *Græske*, som den levende, menneskelige *Virksomheds* til den levende menneskelige *Skjønhed*. Hermed, paastaaer jeg nu ogsaa, stemmer hele *Edda* prægtig overeens, og heraf udspringer Forskiellen mellem den Maade, *Græker-Aanden* og den, *Nordens Aand* forestillede sig *Livets* Begyndelse paa. Ligesom nemlig den *Græske Mythologi* begynder med et stort, formløst eller udannet *Chaos* eller *Virvar*, hvoraf vist nok ikke Verden med Guder og Mennesker, men dog ganske rigtig 152den *Græske Natur-Anskuelse* dukkede op og uddannede sig til det skjønnede *Blik* paa *Menneske-Naturen*, som jeg haaber, vi har seet den at være, saaledes begynder den *Nordiske Mythologi* med et eensformigt og vanskabt Uhyre, af hvis Krop vistnok heller ikke Himmel og Jord har deres Oprindelse, men som dog ganske rigtig den *Historiske Anskuelse* i Norden sprængte og udviklede sig paa en egen Maade af, til det store *Overblik* af Menneske-Banen, som jeg haaber, De efterhaanden vil see, den virkelig er!

Altsaa, der var engang et rædsomt Uhyre, som hed *Ymer*, kold som Iis og bedsk som Edder og Forgift, og saa blev der en Mand, men det var ikke Thor, det var hans Bedstefader, ved *Navn Bør*, og den samme *Bør* fik tre Sønner: *Odin*, *Hæner* og *Løder*, af hvem, vi veed, den Første er blevet berømt i Norden for dem alle *Tre*, og med *Odin* begynder egenlig vor *Mythiske* Historie, men dog er der to Mester-Stykker, som tillægges alle tre Brødre i Forening, og det Halve kunde være Nok til langt Fleres Berømmelse, naar det kun var ganske paalideligt; thi dels skal de have slaaet Rimthussen eller *Frost-Jetten Ymer* ihjel og byggt en heel Verden af hans uhyre Krop, og dels skal de have givet vore første Forældre, *Ask* og *Emble*, der kun havde Planteliv, Alt hvad der gjorde dem til Mennesker, saa *Odin* gav *Aand*, *Hæner* *Forstand* og *Løder* *Blod* og *Lødd* eller *Ansigt-Farve*. Jeg har imidlertid alt anmærket og vil strax udtrykkelig gientage, at jeg om Verdens Skabelse og Menneskets Ophav ligesaa lidt af *Odin* som af *Zeus*, ligesaa lidt af Nordens som af Grækenlands Skjalde, enten forlanger eller kan modtage nogen Oplysning, da de dertil var meget for unge, men at jeg blot venter, at hvad de fortæller om *Ymer* skal passe paa Oprindelsen til deres Anskuelse, ligesom det *Grækerne* for 153tæller om *Chaos* passer til deres, og det finder jeg slaaer til; thi *Ymer* er et vel ikke meget smukt men meget træffende Billede paa *Tiden* i sit *Nordiske* Ophav, *Vinter-Tiden* nemlig, som den begyndte i det kolde *Norden*, saa der behøvedes et godt Tøbrud, for at den kunde blive flydende, og adskilles i den *forbigangne*, den *tilkommende* og den *nærværende* Tid, hvoraf jeg mener, Skjaldene har skabt de store Trillinger *Odin*, *Hæner* og *Løder*. Saameget er idet mindste ganske vist, at med Synet af disse tre Tider som hinandens Brødre gryer den *Historiske Anskuelse*; thi saalænge hele *Tiden* gjør Eet, seer vi ikke Andet, end en uhyre stor Jette med Rimfrost i Haaret og lange listapper i Skjægget, der ikke blot, som *Kronos*, vil sluge alle sine Børn, men har os allerede i sin uhyre Vom, hvor vi vel kan spadsere omkring, men kommer aldrig saavidt, vi har jo *Tiden* for os, saa den er endnu langt værre at slippe ud af, end *Rusland* var for *Napoleon*. Paa denne Maade var det altsaa kun *Nødværge*, at *Børs* Sønner sprængte *Jetten Ymer*, og at de saa brugte sig med *Kæmpe-Kraft* til Heltegjerninger og skabte en heel historisk Verden af ham, saa *Kiødet* blev *Jord* og *Benene* *Bjerger*, *Blodet* *Hav* og *Hjernen* *Himmel*, med de fire *Dværge*, *Øster* og *Vester*, *Sønder* og *Nør*, til Piller eller Hjørne-Stolper, det er hvad der i mine Øine gjør dem megen Ære, og hvad jeg selv kunde have Lyst til at tage Haand i, hvad heller ingenlunde er umuligt, da *Hæner*, som jeg kalder *Fremtiden*, der giver *Forstand*, ikke blot rækker til os, men til hin Side *Ragnarok*, hvor han, efter *Volas* troværdige Spaadom, skal arve begge sine Brødre!

Hvad der imidlertid for Øieblikket forundrer mig allermest, det er hvad jeg aldrig har seet før idag, den Borg nemlig, de samme tre Brødre, før de skildtes ad, bygde til dem selv og 154alle *Aserne*, som skulde fødes, nemlig det gamle *Asgaard*, og som jeg før ikke engang har seet efter, men leet baade ad Kong *Gylfe* og ad alle de følgende *Oldgrandskere* og *Mythologer*, som reiste til *Rusland*, ned til det *As-Ovske* og det *Sorte* *Hav*, for at finde den ensteds paa *Krim*; thi mig syndes, det gik dem Alle, ligesom der staaer i *Heimskringle* om *Svegder* *Upsals Drot*, der i samme Ærinde drog samme Vei, men blev saa en Aftenstund, da han havde drukket over Tørsten, af en skielmsk *Dværg* lokket ind i en *Steenhall* for aldrig meer at komme tilsyne. Nu opdager jeg imidlertid, det kommer dog an paa, *hvor* man reiser hen og *hvordan* man bruger sine Øine for at lede om *Asgaard*, som *Thjodolf* af *Hvine* ogsaa udtrykkelig siger i sit *Ligvers* over *Svegder*, som jeg vel selv har oversat for mange Aar siden, men forstaaer først nu, som det lyder: Gæk gik til *Jetter* iblinde, *Gudhjem* at finde. Nu seer jeg det først, det var tosset at reise udenlands for at finde hvad der staaer lige for vore Øine, naar vi lukke dem op og see paa hinanden og paa *Børs* Sønner; thi *Mythen* siger jo, at denne Borg, der skulde være en Fæstning mod *Jetterne* ved *Strand-Kanten*, den bygde de af *Ymers* *Øien-Bryn*, naturligviis for paa *Høielofts-Svalen* at have et ordenligt *Overblik* af hele den *Historiske Verden*, deres Vei gik igiennem, og af denne Borg er det da *Dvalin* og de andre konstige *Dværge* har givet os en Tegning i *Edda*, saa, naar man har den for Øine, hæver Borgen sig ikke blot paany, men vi staaer selv paa *Høielofts-Svalen* med en ligesaa vid, som herlig Udsigt, og i dette Øieblik nærer jeg da ei mindste Tvivl om, at jeg jo næste Gang vil kunde vise dem *Thor* lyslevende, som han gik og stod i denne Verden, værgede *Asgaard*, og med det Samme *Overblikket* fra dets *Høisæde*, og forberedte med Daad for 155klaringens store Time, der umulig kan slaae, før *Tiden* har viist, at hvad man kalder *Folke-Aand* er intet tomt Hjernesvind, men en herlig *Livs-Kraft*, der

beviser sig selv, hvergang den med *Mund* eller *Haand* aabenbarer sin Kraft, udtrykker sin Retning og betegner sit Maal. Og skjøndt vi for Øieblikket ei har store Bedrifter at rose os af, saa, naar kun Sandsen for dem og Modet paa dem er vaagnet, opdage vi snart, at *vort Norden* er rigt og *Danmark* slet ikke fattigt paa dem, og i Tidens Løb hvælte *Ymers Øienbryn* dem selv til et Stade, selv Asgaards *Damer* uden synderlig Møie kan bestige og vil sikkert fornøie sig ved at benytte.
